

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Договори про передання майна у власність

Практичне заняття 2.

Тема 5. Договір купівлі-продажу та його різновиди.

👉 **Мета практичного заняття:** засвоєння, поглиблення та закріплення знань про особливості договору купівлі-продажу та його різновидів, нормативного регулювання цих договорів тощо; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із договорами купівлі-продажу, складання цих договорів, аналізу змісту готових зразків договорів купівлі-продажу, складання необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав сторін у договорах купівлі-продажу та їх різновидів.

I. Теоретична частина.

📖 **Основні терміни та поняття:** бартер; гарантійний строк; енергетичні ресурси; єдиний майновий комплекс; кількість; комплектність; контракція; майно; міна; найм-продаж; нерухоме майно; обмін; покупець; поставка; приєднана мережа; продавець; речі визначені індивідуальними ознаками; речі, визначені родовими ознаками; рухоме майно; сільськогосподарська продукція; строк придатності; тара; товар; упаковка; якість.

Питання для обговорення:

1. Поняття та предмет договору купівлі-продажу.
2. Сторони договору купівлі-продажу.
3. Права та обов'язки сторін договору.
4. Відповідальність сторін договору за порушення його умов.
5. Роздрібна купівля-продаж. Особливості укладення і виконання договорів роздрібною купівлі-продажу за участю споживачів, прав покупця та їх захисту з урахуванням відповідних актів ЄС (Директива 93/13/ЄЕС від 05 квітня 1993 року про несправедливі умови споживчих договорів, Директива 2005/29/ЄС від 11 травня 2005 року стосовно недобросовісних комерційних практик бізнесу щодо споживачів на внутрішньому ринку, Директива 2019/771 від 20 травня 2019 року про деякі аспекти, що стосуються договорів про продаж товарів, Директива 2011/83/ЄС від 25 жовтня 2011 року про права споживачів тощо).
6. Договір з умовою про прийняття покупцем товару у встановлений строк.
7. Продаж товару за зразками.
8. Продаж товарів з використанням автоматів.
9. Договір з умовою про доставку товару покупцеві.
10. Договір найму-продажу.
11. Договір поставки.
12. Договір контракції сільськогосподарської продукції.
13. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
14. Договір міни.

☞ **Методичні рекомендації до вивчення питань плану.** Підготовка до практичного заняття починається з ознайомлення зі змістом нормативно-правових актів, якими регулюються відповідні різновиди договору купівлі-продажу. Після цього слід ознайомитись з іншими джерелами (конспекти лекцій, підручники, навчальні посібники, коментарі ЦК України тощо). Обов'язковим є ознайомлення із судовою практикою вирішення спорів, що впливають з відповідних договорів.

II. Практична частина: аналіз зразків цивільно-правових договорів, складання цивільно-правових договорів, складення або вирішення кейсів.

1. Аналіз зразків готових договорів купівлі-продажу, найму-продажу, поставки, контрактації сільськогосподарської продукції, постачання енергетичними ресурсами через приєднану мережу, міни.

2. Складання договорів купівлі-продажу, найму-продажу, поставки, контрактації сільськогосподарської продукції, постачання енергетичними ресурсами через приєднану мережу, міни.

3. Вирішення кейсових завдань.

☞ **Методичні рекомендації до виконання практичної частини.** Для засвоєння матеріалу та розуміння сутності кожного з різновидів договорів купівлі-продажу, які виносяться на розгляд на практичному занятті, кожен здобувач має знайти зразки (не менше трьох) готових цивільно-правових договорів відповідного виду, уважно перечитати, проаналізувати які умови у них відображено, порівняти із тим, як ці положення врегульовані у нормативно-правових актах, якими врегульовано цей різновид цивільно-правового договору. Кожен здобувач має скласти свій варіант договору, в якому має бути максимально враховано інтереси обох сторін договору та максимально пропрацьовано блок (або блоки, якщо вони відокремлені) «Гарантії забезпечення виконання зобов'язань сторін договори», «Відповідальність за порушення умов договору» тощо. Аналіз готового зразка відповідного різновиду цивільно-правового договору або характеристика складеного здобувачем договору здійснюється шляхом розкриття таких аспектів: а) яка модель цивільно-правового договору (інформативна чи неінформативна) представлена або чому при складанні договору здобувачем була обрана сама ця модель; б) чи дотримано вимоги щодо форми конкретного договору у знайденому здобувачем зразку договору або яким чином це враховано у складеному здобувачем договорі (мається на увазі правильне оформлення договору, яке дає уявлення про нотаріальну чи просту письмову форму, яка вимагається для цього різновиду договору); в) чи наявні всі обов'язкові елементи структури цивільно-правового договору; г) чи враховані у договорі всі вимоги його нормативного врегулювання як загальними нормами (ЦК України), так і нормами спеціального законодавства; г) чи всі можливі права та обов'язки сторін враховано у договорі; д) чи підібрано до кожного обов'язку сторони у договорі відповідні засоби забезпечення його виконання або конкретна міра відповідальності за порушення цього обов'язку; е) чи враховано положення законодавчих вимог про можливі у цьому конкретному

договорі сторони, їхні права щодо порядку зміни, припинення договору, вирішення спорів за договором, кількості примірників тощо.

Вирішення кейсів передбачає надання вичерпного обґрунтування своєї відповіді з посиланням на конкретні норми ЦК України, інших законодавчих актів та на судову практику. Ситуації аналізуються щодо: а) належних сторін; б) наявності у них відповідних прав та обов'язків; в) дотримання строків; г) можливих способів захисту прав та інтересів тощо.

Питання для самостійного опрацювання за Темами 6-8: Договір дарування. Договір ренти. Договір довічного утримання (догляду).

📌**Мета самостійної роботи з темами модуля:** засвоєння, поглиблення та закріплення знань про особливості договорів дарування, ренти, довічного утримання (догляду) та нормативного регулювання цих договорів тощо; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із договорами дарування, ренти, довічного утримання (догляду), складання цих договорів, аналізу змісту готових зразків договорів дарування, ренти, довічного утримання (догляду), складання необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав сторін у договорах дарування, ренти, довічного утримання (догляду).

📖**Основні терміни та поняття до тем модуля, які виносяться на самостійне вивчення:** договір дарування; договір довічного утримання; договір ренти; дарувальник; обдарований; платник ренти; одержувач ренти; відчужувач; набувач; рента; рентні платежі; догляд; довічне утримання; пожертва.

Теоретична частина.

Питання до самостійного опрацювання.

I. Теоретична частина.

Договір дарування.

1. Поняття договору дарування.
2. Предмет договору дарування.
3. Форма договору дарування.
4. Сторони у договорі дарування.
5. Обов'язки дарувальника.
6. Прийняття дарунка.
7. Договір дарування з обов'язком передати дарунок у майбутньому.
8. Одностороння відмова від договору дарування з обов'язком передати дарунок у майбутньому.
9. Обов'язок обдаровуваного на користь третьої особи.
10. Правові наслідки порушення обдаровуваним обов'язку на користь третьої особи.
11. Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника.
12. Позовна давність, що застосовується до вимог про розірвання договору дарування.
13. Пожертва. Права жертвувача.

Договір ренти.

1. Поняття договору ренти.
2. Форма договору ренти.
3. Сторони у договорі ренти.
4. Передання майна під виплату ренти.
5. Забезпечення виплати ренти.
6. Відповідальність за прострочення виплати ренти.
7. Форма і розмір ренти.
8. Строк виплати ренти.
9. Право платника безстрокової ренти на відмову від договору ренти.
10. Право одержувача безстрокової ренти на розірвання договору ренти.
11. Розрахунки між сторонами у разі розірвання договору ренти.
12. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату безстрокової ренти.
13. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти на певний строк.

Договір довічного утримання (догляду).

1. Поняття договору довічного утримання (догляду).
2. Форма договору довічного утримання (догляду).
3. Сторони в договорі довічного утримання (догляду).
4. Особливості укладення договору довічного утримання (догляду) щодо майна, що є у спільній сумісній власності.
5. Момент виникнення у набувача права власності на майно, передане за договором довічного утримання (догляду).
6. Обов'язки набувача за договором довічного утримання (догляду).
7. Обов'язок набувача забезпечити відчужувача житлом.
8. Грошова оцінка матеріального забезпечення відчужувача.
9. Заміна набувача за договором довічного утримання (догляду).
10. Заміна майна, яке було передане набувачеві за договором довічного утримання (догляду).
11. Забезпечення виконання договору довічного утримання (догляду).
12. Припинення договору довічного утримання (догляду).
13. Правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду).
14. Правові наслідки смерті набувача.
15. Правові наслідки припинення юридичної особи-набувача.

☞ **Методичні вказівки до вивчення питань, які виносяться на самостійне опрацювання, та виконання завдань.** Для ефективного засвоєння теми здобувачу слід розпочати з ознайомлення зі змістом нормативно-правових актів, якими регулюються відповідні різновиди договорів (дарування, пожертви, ренти, довічного утримання). Після цього слід ознайомитись з іншими джерелами (конспекти лекцій, підручники, навчальні посібники, коментарі ЦК України тощо).

Обов'язковим є ознайомлення з судовою практикою вирішення спорів, що впливають з відповідних договорів.

Практична частина: аналіз зразків цивільно-правових договорів, складання цивільно-правових договорів, складення або вирішення кейсів (завдання є частиною комплексного завдання Модулі 2 і прикріплюється на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4434>).

1. Аналіз зразків готових договорів дарування, ренти, довічного утримання (догляду).
2. Складання договорів дарування, ренти, довічного утримання (догляду).
3. Складання або вирішення кейсових завдань.

☞ **Методичні рекомендації до виконання практичної частини.** Для засвоєння матеріалу та розуміння сутності кожного з різновидів договорів дарування, ренти та довічного утримання (догляду), які виносяться на самостійний розгляд, здобувачі мають знайти зразки (не менше трьох) готових цивільно-правових договорів відповідного виду, уважно перечитати, проаналізувати які умови у них відображено, порівняти із тим, як ці положення врегульовані у нормативно-правових актах, якими врегульовано цей різновид цивільно-правового договору. Кожен здобувач має скласти свій варіант договору, в якому має бути максимально враховано інтереси обох сторін договору та максимально пропрацьовано блок (або блоки, якщо вони відокремлені) «Гарантії забезпечення виконання зобов'язань сторін договору» та/або «Відповідальність за порушення умов договору» тощо. Аналіз готового зразка відповідного різновиду цивільно-правового договору або характеристика складеного здобувачем договору здійснюється шляхом розкриття таких аспектів: а) яка модель цивільно-правового договору (інформативна чи неінформативна) представлена або чому при складанні договору здобувачем була обрана сама ця модель; б) чи дотримано вимоги щодо форми конкретного договору у знайденому здобувачем зразку договору або яким чином це враховано у складеному здобувачем договорі (мається на увазі правильне оформлення договору, яке дає уявлення про нотаріальну чи просту письмову форму, яка вимагається для цього різновиду договору); в) чи наявні всі обов'язкові елементи структури цивільно-правового договору; г) чи враховані у договорі всі вимоги його нормативного врегулювання нормами ЦК України та спеціального законодавства; ґ) чи всі можливі права та обов'язки сторін враховано у договорі; д) чи підібрано до кожного обов'язку сторони у договорі відповідні засоби забезпечення його виконання або конкретна міра відповідальності за порушення цього обов'язку; е) чи враховано положення законодавчих вимог про можливі у цьому конкретному договорі сторони, їхні права щодо порядку зміни, припинення договору, вирішення спорів за договором, кількості примірників тощо.

Вирішення кейсів передбачає надання вичерпного обґрунтування своєї відповіді з посиланням на конкретні норми ЦК України, інших законодавчих актів та на судову практику. Ситуації аналізуються щодо: а) належних чи неналежних

сторін; б) наявності у них відповідних прав та обов'язків; в) дотримання строків; г) можливих способів захисту прав та інтересів тощо.